

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1921.

Andra kammaren.

Nr 61.

Torsdagen den 16 juni.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 10 innevarande juni.

§ 2.

Anmäldes och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från statsutskottet:

nr 351, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående lönereglering för arméns och marinens personal jämte i ämnet väckta motioner;

från sammansatta stats- och bevillningsutskottet:

nr 358, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 18 juli 1913 angående statsverkets fond av rusdrycksmedel m. m.; samt

från sammansatta bevillnings- och första lagutskottet:

nr 359, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker m. m. ävensom en i ämnet väckt motion.

§ 3.

Föredrogs statsutskottets memorial, nr 216, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande statsutskottets förslag till sammanjämkning mellan kamrarnas stridiga beslut i fråga om anslag för barnmorskeundervisningen.

Härvid yttrade herr t a l m a n n e n: I anledning av förevarande hemställan tillåter jag mig att andraga, att genom andra kammarens avslag å statsutskottets i memorial nr 183 avgivna sammanjämkningsförslag har enligt min uppfattning för denna riksdag förfallit allenast frågan om att riksdagen skulle vid besvarandet av Kungl. Maj:ts

Andra kammarens protokoll 1921. Nr 61.

proposition nr 65 göra uttalanden om vissa önskemål beträffande dels fordringarna till inträde i barnmorskeundervisningskurserna, dels ock utbildningstiden. Däremot kvarstår båda kamrarnas samstämmande utan villkor eller förbehåll fattade beslut att bevilja de av Kungl. Maj:t för barnmorskeundervisningen äskade anslagen, som alltså böra i sin helhet få av Kungl. Maj:t disponeras för de i anslagens rubriker angivna ändamålen.

Den hemställan, som statsutskottet avgivit i sitt föreliggande memorial nr 216, går emellertid tydligt ut på att riksdagen nu skulle avgiva förklaring i syfte att förhindra att av de beviljade anslagen användas mer än som erfordras till uppehållande av barnmorskeundervisningen i enlighet med densammas nuvarande organisation. En sådan förklaring skulle innebära ett upprivande i viss mån av kamrarnas beslut i anslagsfrågan. På grund härav och under åberopande av §§ 60 och 63 i riksdagsordningen anser jag mig förhindrad att giva proposition på bifall till utskottets i det föreliggande memorialet gjorda hemställan.

Kammaren beslöt härefter att lägga memorialet till handlingarna.

§ 4.

Vidare föredrogs statsutskottets memorial, nr 241, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut angående dyrtidstillägg åt vissa lärarinnor vid fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala samt vid tre läroanstalter för utbildande av lärarinnor i handarbete; och blev den i detta memorial föreslagna voteringspropositionen av kammaren godkänd.

§ 5.

Till avgörande företogs nu bevillningsutskottets betänkande, nr 63, angående beräkning av bevillningarna för år 1922.

Punkten 1.

Mom. A).

*Ang.
inkomst- och
förmögenhets-
skatten.*

Uti en inom andra kammaren väckt, till statsutskottet hänvisad motion, nr 101, hade herr *Sköld* föreslagit, att riksdagen måtte antaga ett i motionen intaget förslag till särskild förordning om extra förmögenhetsskatt.

Utskottet hemställde, att förevarande motion icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Reservationer hade likväl avgivits:

av herr *Rosén*, som hemställt att riksdagen, i anledning av ovanberörda motion, måtte antaga en i reservationen intagen förordning om extra förmögenhetsskatt; och
av herr *Sköld*.

Efter föredragning av momentet yttrade:

Herr H a g e: Herr talman! Jag har mig bekant, att i första kammaren göres på denna punkt ett yrkande om bifall till den reservation, som är avgiven av herr Rosén. I denna reservation betonas starkt, att reservanten icke kan vara med om att tillstyrka de höjningar av omsättnings- och utskänkningskatten å spritdrycker, som utskottsmajoriteten föreslår.

För min del har jag också den uppfattningen, att man icke kan vara med om att i ökad utsträckning grunda statsinkomsterna på inkomster från sprittrafiken och därmed åstadkomma ett ökat beroende för staten av dessa inkomster. Det är ju att beträda en väg, som går rakt emot den åskådning, som förut kommit till synes i riksdagen.

Trots den ekonomiska panikstämning, som nu råder, kan man dock enligt min åsikt icke vara med om att i fortsättningen jämt och ständigt upphäva principiella beslut, för vilka det förut funnits mycket stark majoritet i denna kammare. Åtminstone kan jag för min del icke vara med därom, och därför skall jag för att rädda min själ be att få yrka bifall till den reservation, som avgivits av herr Rosén och som går ut på, att det i stället borde utfärdas en förordning om extra förmögenhetsskatt på större förmögenheter. Jag tror för min del, att man på den vägen kan nå det mål, som utskottsmajoriteten avser att vinna på ett annat sätt.

Jag skall alltså be att få yrka bifall till herr Roséns reservation, men jag kommer icke att begära votering, ty när det är så litet folk i kammaren, kommer det att bero på en ren slump, hur en sådan votering utfaller.

Herr R ö i n g: Då den senaste talaren meddelade, att han gjorde detta yrkande endast för att rädda sin själ, som han sade, och att han icke komme att begära votering, skall jag i allra största korthet, herr talman, be att få yrka bifall till utskottets hemställan.

Självklart kan man ha olika meningar, huru den brist borde täckas, som uppkommit, men meningarna borde knappast vara delade därom, att man bör täcka den bristen genom indirekt beskattning. Ty vid fjolårets riksdag uttalades så gott som fullständigt enhälligt, att man hade nått gränsen uppåt, när man fastslog för år 1921 skatteprocenten för inkomst- och förmögenhetsskatten till 175. Att då nu eventuellt införa en extra förmögenhetsskatt utöver denna höga skatteprocent, kan väl icke vara lämpligt, och allra minst när vi leva under ett år, då näringslivet har tillräckligt stora svårigheter att kunna reda sig, utan att detsamma ytterligare beskattas.

Jag ber, herr talman, att med dessa få ord få yrka bifall till utskottets hemställan.

Sedan överläggningen härmed förklarats avslutad samt herr talman givit propositioner å de därunder förekomna yrkandena, biföll kammaren utskottets hemställan.

Ang.
inkomst- och
förmögenhets-
skatten.
(Forts.)

Mom. B) och C).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 2—14.

Utskottets i nämnda punkter gjorda framställningar blevo av kammaren bifallna.

§ 6.

Härpå föredrogs bevillningsutskottets betänkande, nr 64, angående beräkning av viss bevilning å tilläggsstaten för år 1921 m. m.

Punkten 1.

Lades till handlingarna.

Punkten 2.

Utskottets hemställan bifölls.

§ 7.

Slutligen föredrogs jordbruksutskottets memorial, nr 83, angående beviljande för innevarande års riksdag av visst belopp till gratifikationen åt tjänstemän hos jordbruksutskottet; och biföll kammaren därvid utskottets hemställan.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 11,22 f. m.

In fidem
Per Cronvall.

Fredagen den 17 juni.

Kl. 8 e. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 11 och den 12 innevarande juni.

§ 2.

Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från jordbruksutskottet:

nr 9 A, angående regleringen av utgifterna under riksstatens nionde huvudtitel, innefattande anslagen till jordbruksdepartementet;

nr 9 B, angående regleringen av utgifterna under tilläggsstatens för år 1921 nionde huvudtitel, innefattande anslagen till jordbruksdepartementet;

nr 367, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfällig löneförbättring under år 1921 för viss personal inom den civila statsförvaltningen ävensom angående förstärkning av de till avlönande av vissa extra befattningshavare inom samma förvaltning samt till vikariatsersättningar m. m. anvisade medel, i vad rör jordbruksärenden;

nr 368, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, i vad rör jordbruksärenden;

nr 369, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer samt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst m. fl., i vad rör jordbruksärenden;

nr 370, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående dyrtidstillägg åt vissa lärare vid lantmannaskolor och lanthushållsskolor samt lantbruksskolor; och

nr 371, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående dyrtidstillägg åt lärarinnepersonalen vid Fredrika Bremerförbundets lanthushållningsseminarium å Rimforså;

från statsutskottet:

nr 6 A, angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1922 sjätte huvudtitel, innefattande anslagen till kommunikationsdepartementet;

nr 6 B, angående regleringen av utgifterna under tilläggsstatens för år 1921 sjätte huvudtitel, innefattande anslagen till kommunikationsdepartementet;

nr 339 A, angående regleringen av utgifterna för kapitalökning för år 1922 i avseende å post- och telegrafverken samt statens järnvägar och vattenfallsverk;

nr 339 B, angående regleringen av utgifterna för kapitalökning å tilläggsstat till riksstaten för år 1921 i avseende å post- och telegrafverken samt statens järnvägar och vattenfallsverk;

nr 2 A, angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1922 andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet;

nr 2 B, angående regleringen av utgifterna under tilläggsstatens för år 1921 andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet;

nr 3 A, angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1922 tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet;

nr 3 B, angående regleringen av utgifterna under tilläggsstatens för år 1921 tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet;

nr 4 A, angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1922 fjärde huvudtitel, innefattande anslagen till försvarsdepartementet;

nr 4 B, angående regleringen av utgifterna under tilläggsstatens för år 1921 fjärde huvudtitel, innefattande anslagen till försvarsdepartementet;

nr 5 A, angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1922 femte huvudtitel, innefattande anslagen till socialdepartementet;

nr 5 B, angående regleringen av utgifterna under tilläggsstatens för år 1921 femte huvudtitel, innefattande anslagen till socialdepartementet;

nr 7 A, angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1922 sjunde huvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet;

nr 7 B, angående regleringen av utgifterna under tilläggsstatens för år 1921 sjunde huvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet;

nr 10 A, angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1922 tionde huvudtitel, innefattande anslagen till handelsdepartementet;

nr 10 B, angående regleringen av utgifterna under tilläggsstatens för år 1921 tionde huvudtitel, innefattande anslagen till handelsdepartementet;

nr 329, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ny stat för kammarkollegium m. m.;

nr 330, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag till främjande av bostadsproduktionen m. m.;

nr 331, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anvisande av anslag till räntor å statsskulden;

nr 332, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anvisande av anslag för avbetalning av statsskulden;

nr 348, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående avsättning för år 1922 till statsverkets fond av rusdrycksmedel;

nr 349, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om beredande av medel ur statsverkets fond av rusdrycksmedel för bestridande av vissa utgifter;

nr 350, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare anslag för bekämpande av arbetslösheten samt lindrande av nöd jämte i ämnet väckta motioner;

nr 354, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anvisande av anslag till riksdags- och revisionskostnader; och

nr 355, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfällig löneförbättring under år 1921 för viss personal inom den civila statsförvaltningen ävensom angående förstärkning av de till avlönande av vissa extra befattningshavare inom samma förvaltning samt till vikariatsersättningar m. m. anvisade medel;

från bevillningsutskottet:

nr 398, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften m. m. ävensom i ämnet väckta motioner;

nr 399, i anledning av väckt motion om fortsatt tillämpning av förordningen rörande en särskild stämpelavgift vid köp m. m. av vissa lyxvaror;

nr 400, angående ändrad lydelse av § 19 mom. 1 i förordningen om frihamn den 15 november 1907;

nr 401, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående provisorisk förhöjning i vissa fall av de tilläggstullar, som skola utgå vid förtullning från frihamn och frilager m. m.;

nr 402, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående provisorisk förhöjning av tullsatserna för vissa industriprodukter ävensom i ämnet väckta motioner;

nr 403, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfällig höjning av postavgifterna ävensom i ämnet väckta motioner;

nr 404, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 15 och 26 §§ i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker;

nr 405, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag

till förordning med särskilda bestämmelser om avdrag vid 1922 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt;

nr 406, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordningar om ändrad lydelse av dels 20 § 1 och 2 mom. samt 21 § 1 mom. i förordningen den 11 oktober 1907 angående tillverkning av brännvin, dels ock § 25 1 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maldrycker;

nr 407, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 25 § 4 och 5 mom. i förordningen den 11 oktober 1907 angående beskattning av socker, dels ock väckt motion angående bättre utnyttjande av den vid sockertillverkningen anställda kontrollpersonalens arbetskraft; och

nr 408, i anledning av väckta motioner angående en ändamålsenlig reglering av partihandeln med rusdrycker samt utskänknigen av sådana drycker; samt

från bankoutskottet:

nr 383, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, i vad den angår pensions- och indragningsstaterna; och

nr 389, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfällig löneförbättring under år 1921 för viss personal inom den civila statsförvaltningen ävensom angående förstärkning av de till avlönande av vissa extra befattningshavare inom samma förvaltning samt till vikariatsersättningar m. m. anvisade medel, allt i vad avser pensions- och indragningsstaterna.

Vidare anmäldes och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelser angående reglering av avlöningsförhållanden m. m. vid riksdagens verk, nämligen

- nr 384, till fullmäktige i riksbanken;
- nr 385, till fullmäktige i riksgäldskontoret;
- nr 386, till styrelsen för riksdagsbiblioteket;
- nr 387, till riksdagens justitieombudsman; och
- nr 388, till riksdagens militieombudsman.

§ 3.

Till bordläggning anmäldes

statsutskottets memorial:

- nr 242 A, angående statsregleringen för år 1922; och
- nr 242 B, angående regleringen av tilläggsstaten till riksstaten för år 1921; samt

bankoutskottets utlåtanden och memorial:

- nr 76, angående vissa ändringar i dels bankoreglementet dels ock avlöningsstaten för Tumba bruks tjänstemän;

nr 77, angående instruktion för nästa riksdags bankoutskott m. m.; och

nr 78, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension å allmänna indragningsstaten åt skradderiarbetaren A. R. Jonson.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 8,18 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Lördagen den 18 juni.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades de vid kammarens sammanträde den 13 innevarande juni förda protokollen.

§ 2.

Anställdes gemensam omröstning över följande av statsutskottet i dess memorial nr 241 föreslagna, av riksdagens båda kamrar godkända voteringsproposition:

*Gemensam
omröstning.*

»Den, som i likhet med första kammaren vill att riksdagen må
a) medgiva, att åt vissa lärarinnor vid fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala samt vid förenämnda tre statsunderstödda läroanstalter för utbildande av lärarinnor i handarbete må från och med år 1921 utgå dyrtidstillägg i huvudsaklig enlighet med de allmänna grunder, som gälla beträffande dyrtidstillägg åt övningslärare vid privatläroverk, och jämlikt de närmare föreskrifter, som Kungl. Maj:t kan för tillämpning av sagda grunder finna erforderliga; dock att för lärarinna vid omförmälda fackskola dyrtidstillägg må utgå allenast å hälften av den för varje fall bestämda minimiavlöningen;

b) — — — —

c) — — — —

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren

a) medgivit, att åt vissa lärarinnor vid Maria Nordenfelts kvinnliga yrkesskola i Göteborg, Andrea Eneroths handarbetskola och se-

Gemensam
omröstning.
(Forts.)

minarium i Stockholm samt föreningen Handarbetets vänner och Hulda Lundins högre slöjdseminarium i Stockholm för utbildande av lärarinnor i handarbete må från och med år 1921 utgå dyrtidstillägg i huvudsaklig enlighet med de allmänna grunder, som gälla beträffande dyrtidstillägg åt övningslärare vid privatläroverk, och jämlikt de närmare föreskrifter, som Kungl. Maj:t kan för tillämpning av sagda grunder finna erforderliga;

b) — — — —

c) — — — —»

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknings, och befanns att omröstningen utfallit med 25 Ja och 1 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med . . . 32 Ja och 2 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens röster

eller . . . . . 25 Ja och 1 Nej,

sammanräkningen visade . . . . . 57 Ja och 3 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

§ 3.

Föredrogs statsutskottets memorial, nr 242 A, angående statsregleringen för år 1922.

Punkterna 1:o) — 14:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 15:o) och 16:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 17:o) och 18:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

§ 4.

Vidare föredrogs statsutskottets memorial, nr 242 B, angående regleringen av tilläggsstaten till riksstaten för år 1921.

Punkterna 1:o) — 9:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 10:o) och 11:o).

Lades till handlingarna.

Punkten 12:o).

Utskottets hemställan bifölls.

§ 5.

Härpå föredrogos vart för sig bankoutsrottets utlåtanden och memorial:

nr 76, angående vissa ändringar i dels bankoreglementet dels ock avlöningsstaten för Tumba bruks tjänstemän;

nr 77, angående instruktion för nästa riksdags bankoutsrott m. m.; och

nr 78, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension å allmänna indragningsstaten åt skradderiarbetaren A. R. Jonson.

Kammaren biföll vad utskottet i nämnda utlåtanden och memorial hemställt.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 11,25 f. m.

In fidem
Per Cronvall.

Måndagen den 20 juni.

Kl. 4,30 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 14 innevarande juni.

§ 2.

Anmäldes och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från statsutskottet:

nr 356, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förhöjt statsbidrag till vissa alkoholistanstalter;

nr 357, i anledning av Kungl. Maj:ts i särskild proposition gjorda framställning angående anslag till täckande av kostnader för fastighetstaxering år 1922;

nr 360, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående om- och tillbyggnad av garnisonssjukhuset i Boden m. m.;

nr 361, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfällig löneförbättring för viss personal vid livrustkammaren;

nr 362, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfällig löneförbättring åt nordiska museets personal;

nr 363, angående tillfällig lönereglering för lärare vid småskoleseminarier, inrättade av landsting eller stad, som ej deltagit i lands-
ting;

nr 364, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om avsättning för år 1922 till tillfällig löneför-
bättring;

nr 365, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till återbetalning av vissa under titeln »Förlag till statsverket» an-
visade medel;

nr 366, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om återbetalning av vissa till rörelsekapital för statens kristidskommissioner anvisade
anslag;

nr 376, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående dyr-
tidstillägg åt biskoparna i Härnösands stift E. F. Lönegren, i Luleå
stift O. Bergqvist och i Växjö stift K. L. Lindberg;

nr 377, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående dyr-
tidstillägg åt svenska sjömanspräster i vissa utländska hamnstäder;

nr 378, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående dyr-
tidstillägg åt nordiska museets och livrustkammarens personal;

nr 381, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående er-
sättning åt statens järnvägar för genom taxenedsättning förorsakad
inkomstminskning;

nr 410, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om avsätt-
ning för bestridande av dyrtidskostnader vid försvaret;

nr 420, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående dyr-
tidstillägg åt vissa lärarinnor vid fackskolan för huslig ekonomi i
Uppsala samt vid tre läroanstalter för utbildande av lärarinnor i
handarbete;

nr 421, med överlämnande av riksstat för år 1922 och tilläggs-
stat till riksstaten för år 1921;

nr 422 A, angående statsregleringen för år 1922;

nr 422 B, angående regleringen av tilläggsstaten till riksstaten
för år 1921;

nr 374, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag
till kungörelse angående dyrtidstillägg åt diplomatiska och konsulära
tjänstemän;

nr 375, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag
till kungörelse angående dyrtidstillägg åt fast anställt manskap vid
armén och marinen m. fl.;

nr 379, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående dyr-
tidstillägg åt befattningshavare vid vissa statsunderstödda anstal-
ter för yrkesundervisning;

nr 380, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående
dyrtidstillägg åt lärare vid vissa statsunderstödda undervisningsan-
stalter, dels ock Kungl. Maj:ts proposition angående kostnaderna för
sådant dyrtidstillägg;

nr 382, i anledning av väckta motioner om anslag till understöd
åt nykterhetsnämnderna m. m.;

nr 397, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för barnmorskeundervisningen;

nr 372, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av tullverkets utgiftsstaten för år 1922 m. m.; och

nr 373, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst dels ock Kungl. Maj:ts proposition angående kostnaderna för sådant dyrtidstillägg m. m.; samt

från bevillningsutskottet:

nr 417, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om vissa ändringar i lagen den 11 oktober 1912 om skogsaccis och om virkestaxering ävensom i ämnet väckta motioner;

nr 418, angående beräkning av bevillningarna för år 1922;

nr 419, angående beräkning av viss bevillning å tilläggsstaten för år 1921 m. m.;

nr 423, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt m. m., dels ock Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen samma dag angående bevillning av fast egendom samt av inkomst m. m., samt väckt motion angående ändrade bestämmelser om taxering för barns inkomst;

nr 411, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utsträckning av tiden för tullfri disposition av tullpliktiga utställningsföremål, som införts till baltiska utställningen i Malmö år 1914;

nr 412, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lättnader i fråga om förtullning av för aktiebolaget Svenska tobaksmonopolets räkning inkommande oarbetad tobak och tobaksmjöl;

nr 413, i anledning av väckta motioner om tullrestitution eller befrielse från tullavgift vid återutförsel av vissa fartygsmaterialier och skeppsförnödenheter;

nr 414, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper m. m.;

nr 415, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 18 §, 20 § 1 mom. och 22 § i förordningen den 15 december 1914 angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket; och

nr 416, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kungörelser angående ändrad lydelse dels av § 8 mom. 1, 2 och 3, § 9 mom. 1 samt § 13 mom. 1 och 2 i förordningen den 9 juni 1911 med tulltaxa för inkommande varor, dels av § 2 mom. 2 i tulltaxeunderrättelserna, dels ock av § 3 i förordningen den 31 maj 1907 angående rätt att hos generaltullstyrelsen erhålla upplysning rörande tullbehandlingen av varor, avsedda att till riket införas; samt

från riksdagens kansli:

nr 409, angående höjning av lösenavgiften för mutsedlar och viloståndsresolutioner.

Vidare anmäldes och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelser

dels till Konungen:

nr 11 A, angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1922 elfte huvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna;

nr 11 B, angående regleringen av utgifterna under tilläggsstatens för år 1921 elfte huvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna;

nr 392, med reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning;

nr 394, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kungörelse med bestämmelser för ordinarie diplomatiska och konsulara tjänstemän i fråga om rätt till pension;

nr 395, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående löne-reglering för arméns och marinens personal m. m., i vad den avser pensionsförhållanden; och

nr 396, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension å allmänna indragningsstaten åt skrårderiarbetaren A. R. Jonson;

dels ock till fullmäktige i riksbanken:

nr 393, med överlämnande av bankoreglementet.

§ 3.

Till bordläggning anmäldes bankoutskottets memorial, nr 79, med förslag till nytt reglemente för riksgäldskontoret.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 4,40 e. m.

In fidem
Per Cronwall.

Tisdagen den 21 juni.

Kl. 10,30 f. m.

§ 1.

Justerades de vid kammarens sammanträde den 15 innevarande juni förda protokollen.

§ 2.

Ordet lämnades härefter till

Herr H a g e, som yttrade: Herr talman, mina herrar! Jag tillåter mig hemställa, att kammaren måtte besluta att uppdraga åt de ledamöter av kammaren, som representera Stockholms stad, att jämte de övriga av kammarens ledamöter, som kunna vara i huvudstaden närvarande verkställa justering av de kammarens protokoll, som vid riksdagens slut befinnas vara ojusterade.

Denna hemställan bifölls.

§ 3.

Föredrogs bankoutskottets memorial, nr 79, med förslag till nytt reglemente för riksgäldskontoret; och biföll kammaren därvid utskottets hemställan.

§ 4.

Anmälades och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelser med reglemente för riksgäldskontoret:

nr 390, till Konungen; och

nr 391, till fullmäktige i riksgäldskontoret.

§ 5.

Vidare anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

nr 118, angående förslag till lag om förvaltning av bysamfälligheter och därmed jämförliga samfälliga ägor och rättigheter m. m.;

nr 119, angående lag med vissa ändrade bestämmelser mot oskäligen hyresstegring m. m.;

nr 120, angående lag om ändring i vissa delar av 14 kap. strafflagen;

nr 121, angående inrättande av en hovrätt för de fyra nordligaste länen;

nr 122, angående kreditivsummorna;

nr 123, angående förslag till dels lag om ändrad lydelse av 4, 6, 7, 13, 30 och 33 §§ i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring, dels ock lag om ändrad lydelse av 1, 3 och 4 §§ i lagen den 8 juni 1915 om övergångsbestämmelser i anledning av berörda lag den 30 juni 1913;

nr 124, angående förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse;

nr 125, angående val av fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret ävensom suppleanter för dessa;

nr 126, angående val av riksdagens två ledamöter i styrelsen över riksdagsbiblioteket jämte två suppleanter för dem;

nr 127, angående förordning om ändrad lydelse av 4 § i förordningen den 11 oktober 1907 angående beskattning av socker m. m.;

nr 128, angående ändrad lydelse av § 16 riksdagsordningen;

nr 129, angående begränsning av rätten att publicera referat och domstolsförhandlingar angående vissa grövre brott;

nr 130, angående avgivande av sådan förklaring, som avses i art. 36 andra stycket av stadgan för Nationernas förbunds fasta domstol;

nr 131, angående förslag till ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen;

nr 132, angående lag om ändrad lydelse av § 1 i ansvarighetslagen den 10 februari 1810 för statsrådets ledamöter, föredragande och Konungens rådgivare i kommandomål;

nr 133, angående ifrågasatt ändrad lydelse av 53 § i förordningen om landsting;

nr 134, angående förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 26 november 1920 om val till riksdagen m. m.;

nr 135, angående förslag till lag om arbetstidens begränsning m. m.;

nr 136, angående lag med vissa bestämmelser mot oskäligen arrendestegring m. m.;

nr 137, angående förslag till förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid allmän fastighetstaxering år 1922;

nr 138, angående ifrågasatt skyldighet för de svenska storbankerna att offentligt framlägga uppgifter rörande av dem behärskade näringsföretag;

nr 139, angående revision av tryckfrihetsförordningens sekretessbestämmelser;

nr 140, angående riksdagens yttrande rörande de å den internationella arbetsorganisationens konferenser i Washington år 1919 och i Genua år 1920 fattade besluten;

nr 141, angående ifrågasatt upphävande av lagen om arbetstiden å svenska fartyg eller inställande tillsvidare av dess tillämpning;

nr 142, angående ifrågasatt lagstiftning till förebyggande av samhällsfarliga arbetsinrättelser;

nr 143, angående lag om ändrad lydelse av 12, 52 och 60 §§ i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891;

nr 144, angående förslag till dels förordning om allmän fastighetstaxering år 1922 dels ock förordning om fastighetstaxering åren 1923 och 1924;

nr 145, angående förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 18 juli 1913 angående statsverkets fonder av rusdrycksmedel m. m.;

nr 146, angående förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker m. m.;

nr 147, angående förslag till förordning angående vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften m. m.;

nr 148, angående fortsatt tillämpning av förordningen rörande en särskild stämpelavgift vid köp m. m. av vissa lyxvaror;

nr 149, angående ändrad lydelse av § 19 mom. 1 i förordningen om frihamn den 15 november 1907;

nr 150, angående ifrågasatt provisorisk förhöjning i vissa fall av de tilläggstullar, som skola utgå vid förtullning från frihamn och frilager m. m.;

nr 151, angående ifrågasatt provisorisk förhöjning av tullsatterna för vissa industriprodukter;

nr 152, angående ifrågasatt tillfällig höjning av postavgifterna;

nr 153, angående förordning om ändrad lydelse av 15 och 26 §§ i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker;

nr 154, angående förordning med särskilda bestämmelser om avdrag vid 1922 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt;

nr 155, angående förslag till förordning om ändrad lydelse av dels 20 § 1 och 2 mom. samt 21 § 1 mom. i förordningen den 11 oktober 1907 angående tillverkning av brännvin, dels ock 25 § 1 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maldrycker;

nr 156, angående bättre utnyttjande av den vid sockertillverkningen anställda kontrollpersonalens arbetskraft m. m.;

nr 157, angående en ändamålsenlig reglering av partihandeln med rusdrycker samt utskänkningsregleringen av sådana drycker;

nr 158, angående statsregleringen;

nr 159, angående dispositionen av besparingarna å huvudtitlarna;

nr 160, angående utsträckning av tiden för tullfri disposition av tullpliktiga utställningsföremål, som införts till baltiska utställningen i Malmö år 1914;

nr 161, angående lättnader i fråga om förtullning av för aktiebolaget svenska tobaksmonopolets räkning inkommande oarbetad tobak och tobaksmjöl;

nr 162, angående tullrestitution eller befrielse från tullavgift vid återutförsel av vissa fartygsmaterialier och skeppsförnödenheter;

nr 163, angående förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper;

nr 164, angående höjning av vissa finanstullar;

nr 165, i avseende å statsregleringen och rörande med statsverket gemenskap ägande ämnen;

nr 166, angående åtskilliga på grund av § 89 regeringsformen väckta frågor;

nr 167, angående lag om vissa ändringar i lagen den 11 oktober 1912 om skogsaccis och om virkestaxering;

nr 168, angående beräkning av bevillningarna för år 1922;

nr 169, rörande dels förslag till lag om vissa ändringar i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension, dels ock vissa framställningar angående det civila pensionsväsendet;

nr 170, angående överlämnande av reglemente för riksgäldskontoret;

nr 171, angående överlämnande av reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning;

nr 172, angående förordning om ändrad lydelse av 18 §, 20 § 1 mom. och 22 § i förordningen den 15 december 1914 angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket;

nr 173, rörande förslag till kungörelse angående ändrad lydelse dels av § 8 mom. 1, 2 och 3, § 9 mom. 1 och 2 i förordningen den 9 juli 1911 med tulltaxa för inkommande varor, dels av § 2 mom. 2 i tulltaxeunderrättelserna m. m.;

nr 174, angående beräkning av viss bevillning å tilläggsstaten för år 1921 m. m.;

nr 175, angående utbetalning av de riksdags- och revisionskostnader, som utgå enligt riksstaten och riksgäldskontorets reglemente;

nr 176, angående bestridande av på riksdagens beslut grundade riksdagskostnader samt sådana av riksdag föranledda utgifter, som av Kungl. Maj:t förskottsvis anvisats till utbetalning av statskontoret;

nr 177, angående sättet för betalning å statsskulden m. m., avbetalning av statsskulden och återbetalning av tillfälliga lånemedel;

nr 178, angående av riksdagen beslutade, i tilläggsstaten för år 1921 och riksstaten för år 1922 uppförda samt till utbetalning å riksgäldskontoret anvisade anslag;

nr 179, angående sättet för gäldandet av å riksgäldskontoret anvisade utgifter; och

nr 180, angående förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt m. m.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag.

§ 7.

Kammarens ledamöter, vilka av Kungl. Maj:t blivit kallade att denna dag efter bevistad gudstjänst infinna sig å rikssalen, där riksdagen komme att avslutas, avgingo nu till slottskapellet för åhörande av riksdagspredikan. Efter gudstjänstens slut begåvo sig kammarens ledamöter till rikssalen, där jämväl första kammarens ledamöter infunno sig.

Herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet Ekeberg uppläste där Kungl. Maj:ts förordnande för hans excellens herr statsministern von Sydow att å Kungl. Maj:ts vägnar avsluta riksdagen.

Sedan härefter kamrarnas undersåtliga värdsnad och välönsknin-
gar blivit av herrar talmän framförda samt herr statsrådet och chefen
för justitiedepartementet uppläst riksdagens beslut, förklarade hans
excellens herr statsministern riksdagen vara avslutad.

§ 8.

Efter det herr talmannen och kammarens ledamöter återkommit till kammarens samlingsrum, tog herr *talmannen* avsked av kammarens ledamöter med följande ord: Vi stå nu vid avslutningen av en av våra längsta riksdagar, och det hopp och de önsknin-
gar om ett tidigare avslutande, som hava framkommit, hava även i år gäckats. Det gagnar föga att uttala missnöje härmed, och jag skall därför i stället tillåta mig att uttala några nya önsknin-
gar för kommande tider. Dessa önsknin-
gar vill jag forma till en vädjan i främsta rummet till regeringen, att den måtte vid kommande riksdagar så snart ske kan inkomma med sina propositioner, vidare till riksdagens utskott, att dessa må redan vid riksdagens början med energi gripa in i arbetet, och slutligen till riksdagens partier eller ledande män att söka åvägbringa sådan ändring i kamrarnas arbetsordning, att med talmännens bistånd eller på annat sätt överläggningarna måtte kunna förkortas och de tröttande nattplena undvikas. Uppfyllas dessa önsknin-
gar, är jag viss om, att kommande riksdagar väsentligen skola kunna förkortas och talet om leda vid riksdagsarbetet bortfalla.

För det goda samarbete, som rått under den arbetsfyllda riksdag, som nu är till ända, ber jag att till alla få framföra ett tack, och för det overseende och den kamratliga välvilja, som kommit mig till del som talman ber jag att få framföra ett särskilt varmt och hjärtligt tack. Den nu tilländagångna riksdagen har ju bland annat haft tvenne stora uppgifter att fylla med hänsyn till den depressionsperiod, i vilken vi befinna oss. Det har ju å ena sidan gällt att nedbringa statsbudgetens utgiftskonto och, å andra sidan, att möta

den nöd som hotar på grund av omfattande arbetslöshet. Båda dessa stora uppgifter synes det mig att riksdagen skilt sig från på ett tillfredsställande sätt.

Må vi nu hoppas, och däri är jag viss om att alla instämman, att det ekonomiska tryck, under vilket vi för närvarande lida, snart må hävas, och att vår industri åter erhåller sin gamla livskraft. Sker detta, blir problemet enklare för kommande riksdagar, och land och folk bliva lyckligare.

Jag önskar riksdagens alla ledamöter, såväl dem som redan nödgats hemresa som de ännu kvarvarande, en angenäm sommar och ett välkommen åter.

Härpå svarade herr *Akerlund*: Herr talman! Riksdagens andra kammars ledamöter äro visserligen, av helt naturliga skäl, nu ytterst fåtaligt församlade. Jag är dock övertygad och vet, att alla ledamöter, de frånvarande likaväl som de närvarande, instämman med mig, då jag ber att få till Eder framföra ett hjärtligt och varmt tack för det sätt, varpå Ni under denna riksdag som alltid tillförene lett kammarens förhandlingar, och för den vänskap, som Ni låtit komma oss alla fullkomligt lika till del.

Jag anser mig böra uttala en åsikt, som jag är säker på delas av hela kammaren, att vi hava en alldeles särskild anledning att visa Eder vår tacksamhet, nämligen för det oavlätliga strävande, som vi förmärkt hos Eder, då Ni sökt genom förhandlingar vid talmansbordet förkorta kammarens icke alltid så särdeles trevliga förhandlingar.

Kammarens ledamöter anhålla samtliga att få tillönska Eder en angenäm sommar och att hälsa och krafter måtte beskäras Eder till fortsatt träget och lyckligt arbete i fosterlandets tjänst. Vi anhålla därjämte att städse få vara inneslutna i Eder benägna hågkomst.

Herr talmannen och kammarens ledamöter utbytte härefter avskedshälsningar och åtskildes.

In fidem
Per Cronvall.

Måndagen den 27 juni.

Kl. 1 e. m.

Sedan andra kammaren genom beslut den 21 innevarande juni åt representanterna för Stockholms stad samt dem av kammarens övriga ledamöter, som efter riksdagens avslutande befunne sig kvar i huvudstaden, uppdragit att justera de kammarens protokoll, vilka vid riksdagens avslutande återstodo ojusterade, hade tillkännagivande, att nämnda justering komme att denna dag kl. 1 e. m. försiggå i kammarens läsrum, blivit vederbörligen utfärdat; och tillstädeskommo nu på utsatt tid följande kammarens ledamöter:

Herr *Thorsson* och
» *Bärg*.

De protokoll, som hållits vid kammarens sammanträden den 16, den 17, den 18, den 20 och den 21 innevarande juni, upplästes och blevo av kammarens tillstädesvarande ledamöter godkända.

In fidem
Per Cronvall.
